

בני העיר פרק רביעי מגילה

כח.

עין משפט גור מצוה

בא מ"י פ"ע מהל' בנדרים הל' יד [נושעין י"ד מ"ג ספ' ה']
 ב [נושעין ח"מ סימן דל ספ' ב פרידל ח"פ מהל' כח ג מ"י פ"ג מהל' משנה הלכה י [ופי' מהלכות דעות הלכה ז] [נושעין ח"מ סי' מ"ו ספ' ב פרידל ח"פ מהל' כח ד מ"י פ"ג מהל' ק"ס הל' ד נושעין ח"מ סי' ס"ב]
 ל ה מ"י פ"ד מהל' מ"מ הל' ט נושעין י"ד סי' ר"ט ספ' טו [נושעין ח"מ סימן קנ"ג ספ' ג] ל"א ו מ"י פ"א מהל' מפלה הלכה ז' ספ' עש"ט מהל' ח"מ סי' קנ"ג ספ' י'
 לב ז מ"י שם הלכה ו נושעין שם ספ' ג':

תורה אור השלם

1. והוא חסד נפשו כל משגאי אגבדו מות.
2. את הכבש אהרן תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים: מדבר כח ד עבר בידו בורע בצע והוא מתנת דוד: משלי טו כ
3. מלכים ב ג יד
4. ויהי כי זקן יצחק והבדיון עניו מראת את יצחק את עשו בנ"ו ויקרא את עשו בנ"ו הגדול ויאמר אליו בני ויאמר אליו הגני:
5. מלכים ב ג יד
6. ויהי כי זקן יצחק והבדיון עניו מראת את יצחק את עשו בנ"ו ויקרא את עשו בנ"ו הגדול ויאמר אליו בני ויאמר אליו הגני:
7. ולשדה אהרן הדן נתתי אלק פסח לאהרן הדן והוא לך כסות עינים לכל אשר אלק ואת כל ובכתו: בראשית כ טז שאת בני רשע לא טוב להטות צדיק במשפט: משלי י' ה
8. ונתתי את עירכם הקדוה והשמותי את מקדשיכם ולא ארחיק בריח ניחוחכם: ויקרא לו לא

כ"י קאמר איהו בשוין וקשה מאי רבותא והא כתיב וקדשמו לכל דבר שצדקושה ^א לצדק ראשון וי"ל דשוין לאו דוקא אלא כלומר ששהבן נמי תלמיד חכם אמנם אינו חשוב כמותו ואפי' הכי לא היה רבי פרידל רואה לקרות לפניו וגם צריך לומר דשאר כהנים היו כפופים לרבי פרידל לאליכי לא היו רבותא דלחזיקו פרק הניזקין (גיטין דף ע"ט) דרב הונא לא הוי קרי צהניי אי לאו דרבי אמי ורבי אסי כהני חשיבי דלרעה דישאל ל הווי כייפי ליה ועי"ל דהא דאמר חסד דרב הונא לא הוה קרי צהניי אלא משום דשאר כהני כייפו ליה היינו דווקא בשבחות וי"ט דליכא כינופיא אלכ צב' וצה' קורא שפיר בפני כהן אע"ג דלא הוי גדול כ"כ וכדיוקא זה יש צהדיא פרק הניזקין ורבי פרידל לא ראה לקרות לפני כהן אפילו צב' וצה' ורש"י פירש דהכא מיירי בצרכת המזון וה"י משמע לישנא דלא צרכתי מדלג קאמר ולא קרימי וצרכת המזון לא נתקן להן משום דרבי שלום ואפי' הכי לא היה רואה רבי פרידל לצדק בפני הנהגה: **ר"י רבי א"ר** עבדי שותפות עם הכותי. אפי' צענין שאינו יכול לצל ליד שצועה ואפילו יכול עליו שצועה יפטרנו דשרי דשאר בני אדם אפי"ה לא היה רואה לעשות ^א:

ועוד א"ר יהודה בית הכנסת שחרב. קשה מאי ועוד דהא לעיל הוה מקיל טפי מחכמים והכא הוה מחמיר ואס כן מאי ועוד וי"ל דקא' האה דאמר ר' יהודה צירשא מוכריז אומתו לשם חכר ודוקא לשם חכר קאמר אלכ סתם אינה יודעת מקדושתה והיינו ועוד דאמר ר' יהודה כלומר ועוד חומרל אחרת מלכד הראשונה ^א:
אין אובלין ואין שותין בהן. והא דאמר צביט ערבי פסקים (פסחים דף ק"א) [ועס] דלורחין אלכו ושתו (ד' צני כנישמא רואה לומר צמדד הסמוכה לציט הכנסת: צמי

דכתיב ^א שונא מתנות יחיה ר' שקיל כי הוה מזומני ליה אויל אמר על מדותיו ^ב דאמר רבא ^ג כל המעביר על מדותיו מעבירין ממנו כל פשעיו שנאמר [א] ^ד נושא עון ועובר על פשע למי נושא עון המישע עובר על פשע ^ה שאל רבי את ר' יהושע כל קרחה במה הארכת את ר' יהושע ^ו להסתכל בצלם רמות אדם רשע שנאמר ^ז לולא פני יהושפט מלך יהודה אני נושא אם אביט אליך ואם אראך ר"א אמר עיניו כהות שנאמר ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות משום דאסתכל בעשו הרשע והא גרמא ליה ^ח והאמר ר' יצחק לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך שהרי אבימלך קלל את שרה ונתקיים בורעה שנאמר ^ט הנה הוא לך כסות עינים אל תקרי כסות אלא כסיית עינים הא והא גרמא ליה רבא אמר מהכא ^י שאת פני רשע לא טוב כשעת פטירתו א"ל [רבין] ברכני א"ל יהי רצון שתגיע לחצי ימי ולכולהו לא אמר לו הבאים אחרך בהמה ירעו אבוה בר אידי ומנימן בר אידי חד אמר תיתי לי דלא אסתכלי בכותי וחד אמר תיתי לי דלא עבדי שותפות בהדי כותי ^{יא} שאלו תלמידיו את ר' זיורא במה הארכת ימים אמר להם מימי לא הקפדתי בתוך ביתי ולא צעדתי בפני מי שגדול ממני ואלא הרחרתי בכמואות המטונפות ולא הלכתי ד"א בלא תורה ובלא תפילין ^{יב} הלא ישנתי בבית המדרש לא שינת קבע ולא שינת עראי ולא ששתי בתקלת חברי ולא קראתי לחבירי ^{יג} (בחנינתו) ואמרי לה ^{יד} (בחנינתו): **בתנ"י** ועוד א"ר יהודה בית הכנסת שחרב אין מספדין בתוכו ואין מפשילין בתוכו חבלים ואין פורשין לתוכו מצודות ואין שוחחין על גגו פירות ואין עושין אותו קפנדריא שנאמר ^{טו} והשמותי את מקדשיכם יקדושתן אף כשהן שוממין עלו בו עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש: **גמ'** ת"ר ^{טז} בתי כנסיות אין נוהגין בהן קלות ראש אין אוכלין בהן ואין שותין בהן ואין

מפנופיה. הזרוע והלמייס והקיצה: ולא צרכי. צטעודה לפני כהן דאמר מר (גיטין דף נ"ט): וקדשמו (ויקרא כ"א) לכל דבר שצדקושה לפתוח ראשון ולצדק ראשון: **משניא**. שגורמין לפני אדם לשנאותו שהרואה תלמיד חכם שפל לפני עס הארץ ואמר אין נמת רוח בתורה: **לא נתכדתי כו'**. מפרש לה ואלו: **מלא**. פורייש ^א בלע"ז: **וקא שקיל מיניה**. לכבדו וישאלנה הוא: **דיס כמאסין**. שאתה נושא כלי כזה צעריך: גווזי. קריסין היו עבדים משרתים אותו וקא מחו ליה לר"ע קבורין היו דמייה ראייה ממשנה גיטין [פ"ג]: **אם נאמר פ"ב**. את הכבש אחד תעשה צנקר: ולא **עמדי על מדוסי**. לשלם גמול רע למי שזעירני: **לגמול אני לריד**. אויל אוכל ליקים: **לולא פני יהושפט מלך יהודה אני נושא אם אביט אליך ואם אראך**. אלישע אמר כן ליהורם: **הכאים אחרין צהמה ירעו**. צממיה. ^א אין טוב לך לחיות ימים רבים כמוני שא"כ לא יעלו צניק בגדולתך ואתה נשאי והס כל ימיהם יהיו הדיעות: **הרהרסי**. דברי מורה: **בלא מורה**. גרסתי שגורה צפי ממני: ^ב **צחניסו**. אס כינו עס לחזירו לגנאי: **ואמרי לה** ^ג **צחניסו**. אפילו אמו כינוי שמסודר וצא לו ממשפחתו שם דופי כמו כהן צחניסו וחניכסה למסתמ גיטין (דף פ"ג): **בתנ"י מפשילין חבלים**. והוא הדין לכל מלאכות אלא לפי שהפלת חבלים צריך מקוס מרווח פניו וציט הכנסת גדול הוא ולחוי ומפסיל לך: **מפני עגמת נפש**. מניחין צו עבדים כדי שאתה עגמת נפש לרואיךן ושוכיכו ימי צניינו ואת שהיו רגילין להמאסף שם יצקשו רחמים שיחזרו לקדמותו: **גמ'** אין אוכלין צהן כו'. ולא גרסינן ואין אוכלין צהן דהן דכולהו פירושה דקלות ראש הן. לשון קלות שמקילין אותה: ואין

גליון הש"ס
 גמ' שאל רבי את ר' יהושע ב"ק. ע"י צ"ב דף ק"ב ע"א מורה ומנו ס' שם להסתכל בצלם דוקא להסתכל צו צימר ולהטותו צו בללתי וצממוהו אלכ ראייה בעגמת שרי מ"א ס"י רכ"ה:

הגהות הגר"ח
 (א) גמ' ולא אכלתי מבהמה שלא הורמו מהגותיה ולא ברכתי לפני כהן דלמר רבי יצחק: שם שרי ליה מריה (כל מן: ו' רש"י) ויהי הכאים ו' חתמים כלומר אין טוב: (ד' תוב' ד"ה אין אוכלין וכו' ושמ' ובג' צני כנישמא:

הגהות הגר"א
 [א] גמרא נושא עון ועובר על פשע לוי עובר על פשע לוי עשע עון כן שעת הכותב (פ"י):

לעוי רש"י
 פורייש [פוריישין].

מוסף רש"י
 גווזי. קריסס (של בית רב) השומדים לדנות בתוקם [ביק ק"ד]. כי היה מזומני ליה. לאסיל אלכ (חולין ד'.) אתייקורו דמתייקורי בני נכדין סס מנה סלי טועד אלכ והשלים סלי ואין צו ממש (ספ' מהל' כל המעביר על מדותיו. שליט מדקדק לחדוד מנה ללעגריס אותו ומני מודותו והיך לו כנו [יומא ג'.) מניחין על הסלות (ש"ב) [ד'.) אין מעבירין על האולין. מניחין והיך לו [ד'.) מעבירין ממנו כל פשעיו. אין מלת הדין מתקדקת אחריהן אלא מנחמתן ואלכ (ש"ס) ולא הלכתי די אמות בלא

תורה. דכל שעתא הוה גיסי (תענית ב.). בהכינתו. שמכניס לו בני אדם כגון שם לוי (תענית ב.). בחנינתו. כמו (גיטין פ"ג). מניחם אבות צניטין ע"י דורות (תענית ש"ס).